

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Формування та реалізація стратегії фінансування
зовнішньоекономічної діяльності підприємства»

Виконав: студент 2 року навчання,
групи 8.06.07.13.01,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Рогулін Р. О.

Керівник: к. е. н., доцент Стахорська С. І.

Рецензент: д. е. н., професор Міщенко В. А.

Харків – 2015 рік

За останні роки спостерігається поступова активізація діяльності суб'єктів господарювання на зовнішніх ринках. Це зумовлено як з намаганням України відстоювати свої інтереси на міжнародній арені, так і появою більш широких можливостей для роботи у зовнішньоекономічній сфері.

Зовнішньоекономічні зв'язки стають все більш помітною складовою частиною господарської діяльності українських підприємств та організацій. Збільшується інтерес до економічного, виробничого та науково-технічного співробітництва з партнерами із зарубіжних країн. В цих умовах значна кількість підприємств та організацій потребують об'єктивної інформації про механізм функціонування світового ринку, його структуру, організацію та техніку здійснення комерційних операцій.

На нашу думку, найбільшою проблемою українських підприємств залишається недостатня обізнаність про весь спектр можливостей щодо фінансового забезпечення ЗЕД в межах світового ринку. Зокрема, мало хто використовує найновіші послуги, такі як міжнародний факторинг, форфейтинг, віддаючи перевагу традиційним комерційним та банківським кредитам, які в тому чи іншому ступені, звичайно, можуть забезпечити як короткострокові так і довгострокові потреби контрагентів. Але підприємства розвинених країн, застосовуючи такі фінансові інструменти, як синдиковане кредитування, міжнародний лізинг, послуги агентств з експортного кредитування тощо, мають значні конкурентні переваги перед вітчизняними підприємствами.

Однією з особливостей здійснення зовнішньоекономічної діяльності на сучасному етапі для українських підприємств, враховуючи як їх недостатню надійність так і економіки в цілому, є застосування зарубіжними партнерами більш жорстких умов виконання та забезпечення зобов'язань, які в свою чергу, призводять до використання інструментів підвищеної надійності та високої ціни. А це безпосередньо впливає на конкурентоспроможність суб'єктів ЗЕД, адже такі дії не можуть не позначитись на її загальній прибутковості.

Питанням у сфері фінансового забезпечення ЗЕД займаються такі відомі вчені-економісти, як: Базидевич В. Д., Мочерний В. С., Кириченко О. А., Клапків М. С., Лютий І. О., Ареф'єва О. В., Білик М. Д., Руденко Л. В., Філімоненков О. С., Кредісов А. І., Райзенберг Б. А., Поддєрьогін А. М., Дробозіна Л. А., Кірейцев Г. Г., Слепов В. А., Гордієнко В. І., Хілл Ч. У., Болл Д. А., Сінки Дж. Ф., Маршалл Дж. Ф. та інші.

При всій значущості розробок вітчизняних та зарубіжних науковців, в певній мірі деякі проблеми залишаються недостатньо розкритими, особливо якщо говорити про їх розгляд в комплексі та системній взаємодії окремих складових елементів. До того ж існують деякі вади, які не дозволяють активно використовувати окремі дослідження саме в практиці українських підприємств.

Все вищевикладене обумовило вибір теми дослідження, її актуальність, значимість та практичну спрямованість.

Головна мета даної роботи – виявлення основних напрямків оптимізації та підвищення ефективності реалізації стратегії фінансування ЗЕД ПАТ «Турбогаз» та розробка рекомендацій щодо управління нею.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації стратегії фінансування ЗЕД ПАТ «Турбогаз». Предмет дослідження – методологія фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Турбогаз».

Для досягнення мети дипломної роботи необхідно вирішити наступні завдання:

розкрити економічну сутність понять фінансування та фінансове забезпечення ЗЕД, вивчити теоретичні основи форм фінансового забезпечення ЗЕД;

оцінити економічний, фінансовий та стан ЗЕД підприємства;

запропонувати напрями підвищення ефективності реалізації стратегії фінансування ЗЕД.

Теоретичною та методологічною основою дипломної роботи є дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів з питань визначення фінансування ЗЕД підприємства, застосування форм фінансового

забезпечення ЗЕД у діяльності підприємств. При визначенні й аналізі наявних підходів до її розв'язання були використані періодичні економічні видання, дисертації та монографії вітчизняних вчених, статистичні й звітні дані підприємства, підручники та навчальні посібники.

Для досягнення поставленої в роботі мети було застосовано такі методи дослідження: системний підхід та метод наукового узагальнення – для визначення сутності фінансового забезпечення ЗЕД підприємства; статистичне оброблення даних – для обґрунтування необхідності прогнозування показників дохідності підприємства, в залежності від форм фінансування ЗЕД; математичні та економіко-математичні методи – для оптимізації вибору форм фінансування ЗЕД, моделювання та прогнозування показника ЕВІТДА підприємства, в залежності від форми фінансування ЗЕД.

Дипломна робота містить три розділи.

У першому розділі досліджуються різні підходи науковців до визначення понять фінансування ЗЕД, фінансове забезпечення ЗЕД; вивчається сутність та процедура реалізації форм фінансового забезпечення ЗЕД підприємств; визначаються та аналізуються проблеми, з якими зустрічаються підприємства при фінансовому забезпеченні ЗЕД.

У другому розділі дається характеристика аналізованого підприємства. На основі даних бухгалтерської звітності (форма № 1 «Бухгалтерський баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати») проводиться аналіз діяльності ПАТ «Турбогаз», який включає в себе: аналіз господарсько-економічної діяльності підприємства, аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства, аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

У третій частині за допомогою математичного методу аналізу ієрархій обирається найбільш оптимальний метод фінансового забезпечення розрахункових відносин ПАТ «Турбогаз»; за допомогою математичного моделювання формується модель залежності показника ЕВІТДА від форми фінансування ЗЕД ПАТ «Турбогаз» та прогнозується його значення на наступний після досліджуваного період.

Рогулін Р. О.

Формування та реалізація стратегії фінансування ЗЕД підприємства

У дипломній роботі детально розглядається процес фінансового забезпечення ЗЕД підприємства, аналізуються наукові підходи щодо форм реалізації фінансового забезпечення ЗЕД. На базі аналізу запропоновано стратегічні рішення щодо реалізації та імплементації стратегії фінансування ЗЕД.

Ключові слова: ЗЕД, фінансове забезпечення, самофінансування, кредитування, акредитив, інкасо, факторинг, EBITDA, державне фінансування.

Рогулин Р. О.

Формирование и реализация стратегии финансирования ВЭД предприятия

В дипломной работе подробно рассматривается процесс финансового обеспечения ВЭД предприятия, анализируются научные подходы форм реализации финансового обеспечения ВЭД. На базе анализа предложены стратегические решения по реализации и внедрению стратегии финансирования ВЭД.

Ключевые слова: ВЭД, финансовое обеспечение, самофинансирование, кредитование, аккредитив, инкассо, факторинг, EBITDA, государственное финансирование.

Rohulin R. O.

Formulation and implementation of enterprise FEA financing strategy

In the research paper in detail described FEA financial support process of the company, analyzed scientific approaches to the implementation of forms of FEA financial support. On the basis of analysis the strategic decisions about the implementation of FEA financial support are proposed.

Keywords: FEA, financial support, self-financing, loans, credit, collection, factoring, EBITDA, public funding.